

שם הקורס: חוק משפט ואתיקה במערכת הבריאות

שם המרצה: ד"ר (MD) לבר-סגל ענת, עו"ד

מתכונת: שיעור

היקף שעות: 2 שעות שבועיות

מטרות הקורס:

הכרת החוקים הרלוונטיים למערכת הבריאות תוך ליבון תפקידם ומשקלם בקביעת נורמות התנהלות הצוותים הרפואיים אל מול חולים בפן המקצועי, האתי, והמשפטי. הכרת הקוד האתי של האחים והאחיות בישראל. נדון בסוגית הרשלנות הרפואית, הרשומה הרפואית הנזק הראיתי וסוגית ההסכמה מדעת. בנוסף נדון בתהליכי הפריה, הריון ולידה (חוץ גופי, פונדקאות, הפלות). נדון בניסויים רפואיים ואיידס. הדילמות הכרוכות בהחלטות של קדימות בנושא הקצאת משאבים, דוגמת השתלת איברים, ומימון כספי של תרופות ניסיוניות. סוגיית הקצאת משאבים ומימון מערכת הבריאות תבחן דרך חוק בריאות ממלכתי. בנושא המתת החסד נעסוק בעקבות החלת חוק החולה הנוטה למות בשנת 2006. האתגרים והמכשולים שהחוק מציב בפני המטפלים עדיין מחכים לליבון אתי ומשפטי משביע רצון.

דרישות הקורס:

נוכחות והשתתפות בשיעורים –הובת נוכחות של 80% לפחות בקורס. היעדרות מעבר לשלושה שיעורים, תגרום הורדת ציון של עד 10%, ובמקרים קיצוניים מניעה לגשת לבחינה. תרגיל קצר בכתב לניתוח אחד הנושאים שילמדו יינתן במחצית הסמסטר. אי מילוי חובה זו, הורדה של 10 נקודות מהציון הסופי.

בחינה – 100%

הופעה לשיעורים ובקיאאות בחומר על פי הרשימה המופצת על פי המערכים השונים הן הדרישות העיקריות. בסיום הקורס תתקיים בחינה במתכונת של שאלות אמריקאיות

תוכנית הקורס: מערך שיעורים

1. מערכת המשפט בישראל, חוקי היסוד, זכויות הפרט ודיני הנזיקין עוולת הרשלנות
2. חוק זכויות החולה- הסכמה מדעת
3. הסכמה מדעת – המשך
4. חוק בריאות ממלכתי והשפעתו על מערכת הבריאות במדינת ישראל. כלכלת בריאות.
5. סודיות מידע רפואי
6. רשומה רפואית ונזק ראיתי, ועדות בחוק
7. רשלנות מקצועית רפואית
8. רשלנות רפואית- המשך
9. ניסויים רפואיים, מחלות מדבקות (איידס וכו')
10. הריון ולידה, הפלות, הפריה חוץ גופית, פונדקאות, תרומת ביציות.
11. סיעוד ומשפט- הסדר רישוי מקצוע הסיעוד, רשלנות מקצועית, הקוד האתי של האחים והאחיות
12. המתת חסד, חוק החולה הנוטה למות. מה השתנה בעקבותיו במדינת ישראל?
13. המשפט הפלילי-מתי ברשלנות מקצועית רפואית וסעדית
14. חזרה לקראת הבחינה

בביליוגרפיה:

ספרות

כרמי, א. (2003). *בריאות ומשפט*. נבו הוצאה לאור בע"מ.
כהן אלמגור, ר. *דילמות אתיות בסייעוד*. הוצאת מכון ואן ליר בירושלים
אזר, ע. ונירנברג, א. (2000). *רשלנות רפואית*. תל אביב: פרלשטין-גינורסר
"רפואה ומשפט" – ביטאון האגודה לרפואה ומשפט בישראל
כרמל, ש. (2003) - *בריאות, משפט וזכויות האדם*, (הוצאת רמות)

חקיקה

ח"י כבוד האדם וחירותו, התשנ"ב-1992
חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994
חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996
פקודת הנזיקין (נוסח חדש) ס' 24-23, 35-36, 41
חוק העונשין, התשל"ז-1977 ס' 317-312
חוק הכשרות והאפוסטרופסות, תשכ"ב-1962
פקודת בריאות העם, 1940
חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981
חוק האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ג-1953
חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005
תקנות בריאות העם (רשומות רפואיות) – 1976
חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד הילוד)
התשנ"ו-1996
תקנות בריאות העם (הפריה חוץ גופית), התשמ"ז-1987
חוקים נוספים, תקנות וחוזרי מנכ"ל יפורסמו לפני השיעור הרלוונטי.

מאמרים:

- רשימת המאמרים אינה רשימה סגורה – ויתווספו אליה מאמרים נוספים סמוך למערכי השיעור.
שפירא, ע. (1989) "הסכמה מדעת" לטיפול רפואי-הדין המצוי והרצוי. עיוני משפט, יד (2) -225-272
- סהר, א. (2005) הסכמה מדעת- תהיות והרהורים. רפואה ומשפט 33, 48-63
- שפירא, ע. (2005) הורות בזכות ובכפיה, ביציות מופרות ויילודים עתידיים- סיפורים של קדמה מדעית וכשל נורמטיבי, מאזני משפט, ד, 437-461.
- הלמן, צ., ד"ר בר-אל י. (2005) הערכת כשירותה של אחות אשר קיים חשש לבריאותה הנפשית. רפואה ומשפט 32, 102-110

הקוד האתי של האחים והאחיות בישראל,

<http://www.health.gov.il/Download/pages/eti.doc>

Simonstein F. IVF policies with emphasis on Israeli practices. *Health Policy*. 2010 Oct;97(2-3):202-8

פסיקה

- ע"א 2781/93 מיאסה עלי דעקה נ. ב"ח כרמל, פ"ד נ"ג(4) 526
- ת.א. 1030/93 פלמונית נ. כל הקריות בע"מ, פ"מ נ"ג(4) 45
- רע"א 1412/94 הדסה נ. גלעד, פ"ד מ"ט(2) 516
- ע"א 6330/96 אורנה בנגר נ. ביה"ח הלל-יפה חדרה ואח' , פ"ד נב (1) 145
- בג"צ 6290/93 אביטל זליכה נ' המנהל הכללי של משרד הבריאות, פ"ד מ"ח (49) 631
- דנ"א 2401/95 נחמני נ. נחמני, פ"ד נ (4) 661
- ע"א 8151/98 ביאטריס שטרנברג נ' ד"ר אהרון צ'צ'יק ואח' פ"די נו(1) 539
(חובת ניהול הרשומה הרפואית)
- ת"פ 54/98 מדינת ישראל נ' ד"ר ולדימיר יקירביץ (20.1.2004)
- ע"א 7375/02 ב"ח כרמל חיפה ואח' נ. מלול ואח' וערעור שכנגד, תק-על 2005 (1) 4239
- בג"צ 3848/09 ניצן בן ציון נ' בית הדין הארצי לעבודה(עליון, א' ריבלין, ס' גיוראן, י' עמית)

29/08/2010